

kromými zámky, dále zaslán byl, vzal na sebe povinnost naložení zboží sám provést, aniž by mu dráha nějaký vůz k tomu byla poskytla. Tím převzal odesílatel jakožto samonakladatel i všechno nebezpečí, s vlastním nakládáním spojené, a měl si tedy počínati s péčí řádného obchodníka. Kdyby mu byla dráha sama vůz poskytla, bylo by bývalo jeho povinností, by si vůz prohlédl a zjistil, zda rýže za stavu, v jakém vůz shledal, jest dostatečně opatřena proti škodlivým vlivům deštivého počasí a kdyby tomu nebylo tak, měl by se pak býval obrátiti na dráhu se žádostí za poskytnutí jiného vozu, § 63 (5) žel. dopr. ř., tím spíše měl si tudíž vůz prohlédnouti, když mu odesílací stanicí vybírán nebyl, nýbrž určitý jím samým označený, z Německa došlý vůz k jeho přání poukázán. Žalující nemůže žádati na dráze, by jeho zboží věnovala větší péči než on sám. Dráze bylo by lze jen tehdy nějakou vinu na poškození zboží přičítati kdyby byla přes to, že o to odesílatel žádal, ničeho nepodnikla k odstranění vady vozu, nebo se zdráhala poskytnouti mu jiný vůz. Odesílatel nejenom vozu žádných vad nevytýkal, nýbrž přímo za jeho použití žádal, odevzdav dráze nákladní list s označením německého původu vozu a shora uvedenou poznámkou. Vzhledem k tomu nebylo na dráze, by zjišťovala stav vozu a zboží, odesílatelem samotným nijak nevytýkaný, a, poněvadž povinnosti té neměla, nemusí býti dokazováno, v jakém stavu obě převzala, kdy poškození nastalo a jakého bylo rázu. Je tedy doplnění jednání ve směru tom nařízené zbytečným, výsledky jeho, ať by byly jakékoliv, by na stavu věci ničeho neměnily vzhledem k tomu, co ustanovuje § 86 (1) čís. 3 žel. dopr. ř.

Čís. 1645.

Nárok na náhradu škody proti obci z důvodu, že odepřela vydati vysvědčení, nutné k dosažení práva chudých ve sporu, jest nárokem veřejnoprávním.

(Rozh. ze dne 2. května 1922, R I 460/22.)

Žalobce opíral žalobní nárok o tvrzení, že starosta žalované obce odepřel mu vydati vysvědčení, nutné k dosažení práva chudých ve sporu, zahájeném žalobou obcí proti němu u krajského soudu v Písku, ač měl vzhledem k svým poměrům majetkovým nárok na vysvědčení to. Důsledkem toho byl prý vinou žalované obce zbaven možnosti nastupovati ve sporu a uplatniti své námitky proti zažalovanému nároku, a byl vynesena rozsudek pro zmeškání jemu nepříznivý. Proti žalobě o náhradu škody tím vzešlé namítla žalovaná obec nepřípustnost pořadu práva. Soud první stolice námitku zamítl, rekursní soud jí vyhověl a žalobu odmítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Žalobce uplatňuje sice nárok na náhradu škody, přes to však nejde o nárok soukromoprávní. Dle min. nařízení z 23. května 1897, čís. 130 ř. zák. vyřizuje představenstvo obecní žádosti o vysvědčení za účelem dosažení práva chudých. Rozhodování o žádostech těch je výkonem úřední moci příslušející obci t. j. představenstvu obce, jež je tu činnou jako úřad, tudíž jako orgán veřejnoprávní. Poměr žadatele k obci, u jejíž před-

stavenstva se o vysvědčení uchází, je rázu veřejnoprávního, ježto dožaduje se úkonu úředního, a ráz ten přechází na další poměry odvozené z původního poměru veřejnoprávního. To platí i o nároku na náhradu škody vzniklé dle tvrzení žalobceva nesplněním veřejnoprávní povinnosti představenstvu obce uložené, bez ohledu na to, že povinnost k náhradě škody upravena je předpisy práva soukromoprávního. Nezáleží na tom, že nárok vzešlý z poměru veřejnoprávního opírá se o titul náležející i do oboru práva soukromého. Rozhodna je právní povaha podkladu, na němž vznesený nárok je zbudován. (Sr. rozh. č. 172 úř. sbírky.) Žalobce, pokud domáhá se náhrady škody, vznesl u soudu nárok veřejnoprávní, a bylo již z toho duvodu žalobu odmítnouti pro nepřípustnost pořadu práva.

Čís. 1646

O nároku na obnovu manželského společenství návratem anebo přijetím manželky do společné domácnosti jest rozhodovati v řízení sporném.

(Rozh. ze dne 2. května 1922, R I 464/22.)

O návrhu manžela, by manželka se navrátila do jeho domácnosti, rozhodly oba nižší soudy v mimosporném řízení věcně.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení i s předchozím řízením a odmítl návrh manželův.

Důvody:

Otázka, zda o obnově manželského společenství dlužno rozhodovati řádným pořadem práva, či v řízení nesporném, nedošla ani v právní theorii ani v judikatuře jednotného rozřešení. Ti, kdož zastávají řízení nesporné, odůvodňují to v podstatě tím, že vzhledem k zájmu veřejného pořádku a mravu, s touto otázkou spjatému, nejde o záležitost čistě soukromoprávní, při tom však sami uznávají, že není zde zákonitého předpisu, který by projednání této otázky nařizoval v řízení nesporném (rozhodnutí býv. nejvyššího soudu vídeňského uveřejněná při § 1 nesp. říz. a § 92 obč. zák.). Naproti tomu padá po této stránce na váhu ustanovení § 50 čís. 3 j. n., které zajisté nelze přehlédnouti, předpokládajíc ovšem, že jsou zde podmínky v něm uvedené. A tu dlužno poukázati k tomu, že otázka obnovy manželského společenství — ať již se jedná o povinnost manželky navrátiti se do domácnosti manželovy, či o její právo býti přijata do jeho domácnosti — má svůj základ ve vzájemném poměru manželském; neboť práva a povinnosti manželů, vytčená v § 91 a 92 obč. zák. jsou pouhým důsledkem manželství, náležejíce k čistě civilněprávním jeho účinkům. Jakož pak jest nesporno, že soudu přísluší o platnosti, rozluce nebo rozvodu manželství rozhodovati pořadem práva (§ 50 čís. 2 j. n.), dlužno z toho také usuzovati, že jsou soudové též povoláni, aby i o právech a povinnostech manželů dle § 91 a 92 obč. zák., zejména též o obnově přerušného manželského společenství rozhodovali stejným způsobem, obzvláště uváží-li se, že tato práva a povinnosti manželů mohou dohodou stran a různými okolnostmi dojíti změny a že není zákonného předpisu, který by odkazoval vyřízení této otázky do nesporného řízení. Nelze proto